

Zoran Odžić

LJUBAV
U
KOPRIVNICI
U
VRIJEME
KORONE

I. PRIJE POČETKA

2019.

U Kini je otkriven novi soj koronavirusa.

2020.

Koronavirus je još uvijek u mnogočemu bio zagonetka. Počeo se širiti ostatkom svijeta. Sve države proglašavaju izvanredno stanje.

2021.

Na Zagrebačkom velesajmu, prilikom održavanja međunarodnog sajma knjiga, koronavirus mutira. Na Interliberu Michel Houellebecq predstavlja novi roman, zato mutirani koronavirus dobiva nadimak Houellebecq. Prenosi se ugrizom.

Ljubitelji knjiga pretvaraju se u zombije, teturaju naokolo i šire zarazu.

2022.

Epidemija apokaliptičnih razmjera pomela je Zemlju. U nekoliko mjeseci civilizirano društvo se raspalo. Diljem planeta vode se ratovi protiv zombija.

2023.

Civilizacije kakvu smo poznavali više nema.

II. ŽIVI MRTVACI

Koprivnička meteorološka stanica 19. prosinca 2023. godine u 16 sati bilježi temperaturu zraka od minus pet stupnjeva Celzija.

Pada gusti snijeg.

U Stožeru civilne zaštite, smještenom u objektu poznatom kao robna kuća, proglašen je prestanak opasnosti. Zombiji, koji su napali oklopljeni bibliobus, ubijeni su. U akciji spašavanja sudjelovala je tinejdžerica Julija C., ubojica zombija. Po povratku prima pohvale, a onda je zapovjednik zove u ured.

U improviziranom uredu zrak je vonjao po plijesni i trulom drvetu. Fluorescentno osvjetljenje treperi u nepravilnom ritmu. Zapovjednik Rajko R. bulji optužujućim pogledom u sitnu plavušu prćastog nosa. Div duge sijede kose i neuredne brade odjenuo je crnu majicu s natpisom WARNING: PLEASE DO NOT FEED THE ZOMBIES. Izgleda kao neki zastrašujući brđanin iz horor filma koji proganja zalutale turiste.

– Julija, ovoj zemlji treba više profesionalaca poput tebe.

– Hvala.

– Ostaješ fokusirana i kad je na nišanu neko poznato lice, bivši prijatelj ili susjed. No, danas... reakcije ti nisu bile u skladu s očekivanjima.

– Ne znam...

– Smatram to nedostatkom poštovanja.

– Tko je...

– Vozač bibliobusa!

– Zbunilo ga je ono čemu je svjedočio?

– Da. Nisi likvidirala posljednjeg zombija.

Julija zubima skine kožne rukavice bez prstiju. Gurne šake ispod pazuha da ih ugrije i kaže:.

– Ne, nisam.

– Tebi nikad nisam morao ponavljati da mete nisu žive.

– Prije zaraze koronavirusom, bio je...

– Tko?

– Moj dečko... Romeo M. – reče ona zamuckujući.

- Tvoja je dužnost vratiti stvari u ravnotežu.
 - Promatrala sam ga kao čovjeka. Kao svjesno, osjećajno biće.
 - Mogao te pojesti. Bez ikakve svijesti o tome tko je bila ta osoba koju jede.
 - Shvatila sam, ako ga ubijem, nikad si neću oprostiti.
 - Voliš li ga još uvijek?
 - I previše, bojim se.
 - On sigurno više nije...
 - Što nije?
 - Zaljubljen u tebe.
 - Moram razgovarati...
 - Zadnji psiholog je pojeden prije tri mjeseca.
 - Mogu li s vama?
 - Hm.
 - Nemam više nikoga...
 - U redu, kada ste se upoznali?
 - Prije dvije godine, na književnom festivalu Galovićeve jesen. Spojio nas je interes za poeziju. On je pjesnik. Pisao je divne stihove... poput Willa.
 - Will?
 - William Shakespeare. Valjda ste...
 - O, da, čuo sam. Nekako mi je uvijek bio bliži Charles Bukowski.
 - Ozbiljno?
 - Susret s Bukowskim može ti promijeniti život.
 - Romeo je zapravo bio reper.
 - Likovi koji sipaju šarmantno opscene rečenice... To nije poezija ni pjevanje – prezrivo je otpuhnuo Rajko. Kresne šibicu i upali kubansku cigaru.
 - Ljubomorni ste?
 - Nasmijavaš me. Zaljubili ste se, pretpostavljam, čim ste se ugledali. Trenutna čarolija, ha?
 - Na prvi pogled, nakon... 48 sekundi! Bio je to mističan doživljaj. Otkrio mi je svoje srce u rimovanim stihovima, a naši izlasci... sve je moralo biti savršeno, kao u Kubrickovom filmu.
 - Po mnogo čemu je, znači, bio poseban tip – kaže Rajko i glasno zijevne.
 - Bio je karizmatičan...
- Izraz lica joj se promijenio.

- Julija, ono što je bio sad je mrtvo. Sve što je postojalo među vama nestalo je. Njegovo istrunulo srce ne pumpa krv, a tvoje je...
- Slomljeno.
- Htio sam reći da je divlje lupalo, danas, kad ste se sreli.
- Vjerujem, usprkos svim dokazima, da još može osjećati.
- To više nije dečko kojeg možeš držati za ruku. Pustiš li ga blizu sebe, sažvakati će ti meso i ispljunuti kosti. Zombiji jedu nepristojno, bez vilice i noža.
- Njegove oči su još uvijek privlačne...
- Sve je to lijepo, na neki morbidan način, ali on je hodajuće truplo. Trebao bi biti dva metra pod zemljom.
- Nije službeno mrtav.
- Nije, ali ne piše ni pjesme.
- Nemojte se sprdati s njim.
- Možda je bio zgodan, ali danas može biti samo... maskota groblja!
Rajkov rokćući smijeh išao joj je na živce.
- Pokušavate biti duhoviti? Vrlo zrelo od vas. Ne razumijete da je to...
- Djetinjarija.
- Ljubav!
- Ljubav nije kao u filmovima. Ima rok trajanja, obično kratak, ono kad se istroši sva znatiželja...
- Išli bi jedno drugom na živce?
- Da. U osnovi je riječ samo o kemijskim procesima.
- Vama su otupjeli osjećaji. Vi ste emocionalni bogalj!
- Niste kompatibilni ni na koji način.
- Nesumnjivo, ali...
- Nespojivi ste. Romeo više ne koristi mozak.
- Koliko mozga vi koristite?
- Logično je u tvojoj dobi da vjeruješ u pravu ljubav. Prilaziš joj bez predrasuda, jer ne shvaćaš dimenzije problema.
- Njegov osmijeh je...
- Zarazan. Doslovno – upao joj je u riječ.
- Ako je ovo trebala biti šala, nije mi do smijeha.
- Romeo je ljudožder, moraš se priviknuti i živjeti s tim. Sugeriram sljedeće: kad vidiš to žgoljavo i smrdljivo govno... napravi mu rupu u čelu.

- Neću.
- To je naređenje.
- Neću!
- Samo mrtav zombi je dobar zombi. Kraj diskusije.
- Vi ste vreća sala! A alkohol će vas učiniti mrtvim još za života.

Glas joj drhti.

Rajko iz slabo oprane čaše ispija pivo od koprive i kaže:

- Pivo... najbolja stvar nakon otkrića vatre. Pijem, radi povezivanja sa samim sobom. Dobar način da ojačam duševnu stabilnost jer sam vidio razna luda sranja. Neke situacije te natjeraju da se zapitaš nalaziš li se u predvorju pakla. Ne želim se suočiti s ovakvim svijetom trijezan.
- Nije me napao jer je shvatio tko sam ja... Zastao je, okrenuo se i otišao. Taj je trenutak za mene bio dragocjen.
- Vjerojatno nije bio gladan.
- Mislim da u svom mrtvom srcu još može pronaći istinskih osjećaja za mene.
- To nije realno očekivanje.
- Ne mogu istjerati iz glave ono što sam vidjela.
- Dečko, ne baš svjež, zaokupio ti je misli – reče Rajko s gađenjem.
- Nije mrtvac, nije!
- Nije?
- Ne znamo što su oni, uopće ih ne poznajemo... Naš nas strah, ograničava u tome.
- Golupčići... Držim da je to s Romeom komedija.
- Ne, tragedija!
- Imaš nesavladiv problem. Zabranjen je svaki kontakt...
- To otuđeno biće je bilo čovjek. Još uvijek je bolesno i nepotpuno ljudsko biće – nadurila se Julija.
- Koliko ja mogu prosuditi, radi se o živom mrtvacu. Zauzdavanje želja i emocija je nužno za preživljavanje.
- Da, zapovjedniče, doba udvaranja je iza nas...
- Ljubav više odavno nije motiv za herojska djela. Svako će te pretjerivanje poslati u smrt.
- Podsjećam vas da imam š-e-s-n-a-e-s-t godina!
- U ovim si godinama posebno ranjiva.
- Možda, nacvrcani, ali ne trebam uputstva za preživljavanje.
- Oslobodi se zabluda, nije to baš puno bodova u tapiseriji života. Na početku si životnog ciklusa.

– Pogađam sve što naciljam, a vi ste stari, jednoruki i beskorisni. Vječito sjedite na kauču... Toliko ste se udebljali da ne bi osjetili ni metak u guzici – reče Julija napuklim glasom.

– Istina. Uspješna si u poslu gdje vladaju muškarci. Posvuda je opasno, ali nije kraj svijeta... Zapravo jest, ali u ljudskoj je prirodi da se moramo nečemu nadati. Trebamo štit od besmisla. Moj štit je strip Dylan Dog... No, no, nemoj plakati...

Rajkov ton je postao mekši, gotovo nježan, a Julija je povikala tako da joj je slina prštala:

– Sjebani ste u glavu kao nitko!

– Svi oko mene su dehumanizirane osobe.

– Pokušajte ponovo pronaći ljudskost u sebi. Mi ne razumijemo što zombiji stvarno proživljavaju.

– Pa oni su mrtvaci otvorenih očiju!

– Prava ljepota nalazi se u nepotpunom i nesavršenom. Ionako sam vidjela samo njegove tople zelene oči, kao da je cijelo tijelo nestalo.

– Neke stvari moraju biti pokopane. Doslovno.

– Možda je dio njegovog mozga ostao netaknut.

– To je mit. Ako mozak ne radi lišeni smo smisla postojanja.

– Kruže glasine...

– Snizi očekivanja. To nije Romeo kojeg si poznavala. Gotovo je...

– Prave ljubavi su vječne, ne samo u književnosti.

Ironično nakrivljene glave, Rajko reče:

– Ljubav je bajka za budale.

– Bukowski?

– Da. Na temelju jednog pogleda zamišljaš budućnost i vidiš fantazije, no ako ga pustiš blizu, nauditi će ti.

– Neće, mi smo srodne duše.

– Kako da ne!

– Ponekad mali znakovi poručuju velike stvari, a to ovisi koliko vam je srce otvoreno.

– Što tebe zapravo muči?

– Osjećam se krivom što sam živa, a on...

– Nije.

– A cjepivo? Mogli bi ponovo plesati zajedno.

Rajko je dovršio cigaru. Zgnječi je nogom i reče:

– Nisi prva kojoj je to palo na pamet. Tamo na polici, pored stripa Živi mrtvaci, u staklenki formaldehida čuvam svoju šaku, kao podsjetnik da je suosjećanje znak slabosti. Moj prijatelj Zoran O. i ja bili smo zatvoru, zbog krađe stripova. Bilo nas je troje, ali samo su nas ulovili. Pustili su nas ranije,

kako bi sudjelovali u uličnim borbama. Neki su poludjeli od straha, a mi smo rasturali zombije s osmijehom na licu.

– Aha, dobili ste Warholovih 15 minuta slave. Žao mi je što nisam upoznala Zorana, čula sam da je bio cool, poput nekog lika iz Tarantinovog filma.

– Bila mi je čast poznavati ga. Jednom smo se jedva izvukli iz smrtonosnog kaosa... ono borba epskih proporcija, ali on je ugrizen. Morao sam biti odlučan, no poput mnogih, i ja sam oklijevao. Mislio sam da mogu kontrolirati stvari. Gledajući retrospektivno, najgluplji trenutak u životu. Kad me ugrizao za prst, pribrao sam se i učinio sam ono što je bilo potrebno. Prestao sam ga tješiti i tapšati...

– I?

– Zatakao sam ga čekićem. Nikad neću zaboraviti taj hrskav zvuk. Kako se Houellebecq... kako se koronavirus ne bi proširio, sjekirom sam amputirao ruku. Bez anestezije. Takav je život, treba biti spreman kada stvari krenu naopako. Zoran je bio pisac s mud... pisac teške kategorije. Nekoć je dobio nagradu za priču Zen i umjetnost ubijanja zombija. Predvidio je svoju sudbinu i sve ovo što se dogodilo! U knjižnici mu je uručen poklon-bon za knjige. Prodali smo ih na Jesenskoj tržnici knjiga i napili se u Artu...

– Pouka priče?

– Živimo u svijetu gdje nije dobro da se vežeš za nekoga jer ga lako izgubiš.

– Mi nismo prekinuli, tako da smo, na neki način, još uvijek u vezi. Možda je glupo da...

– Jako glupo. Nije mudro dati oduška osjećajima.

– Bez njega, što je život bez Romea...

– Ostavi prošlost iza sebe.

– Može li se pobjeći od vlastite prošlosti?

– Jaka si ti... Zahvaljujući znanosti, znamo da je njegovo stanje...

– Neizlječivo.

– Da zaključimo, vaša ljubav više nije moguća.

– Znam – složila se bezvoljno.

– Razvedri se, živa si.

– Tako mi nedostaje...

– Meni nedostaju vožnje biciklom. Negdje, u ne tako dalekoj budućnosti...

– Ja...

– Možeš ići.

– Na zapovijed.

Rajko pogledom isprati Juliju.

Prije nego što je zaspao, čitao je roman Lolita.

III. JULIJA I ROMEO

Kad je Julija legla u krevet, uspomena na Romea vratila joj se svom snagom. Obuzeo ju je osjećaj krajnje samoće i nemira, od kojeg nije mogla pobjeći. U sebi je osjećala prazninu koja je težila za ispunjenjem. Željela ga je ponovo dodirnuti, pomilovati, ali on luta bez cilja, lišen stvarnih interesa i životnih planova.

Tiho je plakala, a onda je zaklopila oči, s nadom da će je snovi odvesti na neko dobro mjesto.

Kad se probudila bilo je još mračno.

Oči je peku zbog premalo sna. Odbacila je svu logiku i zdrav razum, ide potražiti Romea. Možda ga nađe na Lenišću, tamo je odrastao. Odjenu se (traperice na tregere i ispranu vojničku jaknu) i uzela skraćenu dvocijevku.

Počelo se daniti.

Izlazi napolje.

Snijeg joj seže do koljena. Nebom su kružila jata vrana. Zasljepljuje je bjelina, šiltericu spušta nisko na oči. Hoda Ulicom Hrvatske državnosti, pod nogama joj škripi snijeg. Sve se čini tako normalno, nigdje nikoga. Prolazi pored razbijenih izloga trgovine dm i zapaljenog poštanskog ureda.

Preko trga se protezao natpis BOŽIĆNA BAJKA. Snježni pokrivač prekrio je drvene kućice i klizalište. U njoj se bude uspomene na djetinjstvo.

U periferno vidno polje uđu joj dva zombija u različitim stadijima raspadanja.

To su Darko J. i Petar L.

Lupaju po vratima knjižnice neskladnim i grčevitim pokretima, kao da su sastavljeni od dijelova koji nemaju veze jedan s drugim. Zombiji imaju djelomično sačuvano pamćenje i ponavljaju radnje koje su činili ranije. Oni su zadržali nejasnu svijest o tome da su radili kao knjižničari.

Kad su je nanjušili, kao da su se probudili iz transa.

Nespretni su u dubokom snijegu. Posrću, prave teške i usporene korake, kao da su im noge prikovane uz tlo.

Sjetila se da nije vratila romane Norveška šuma i Pleši, pleši, pleši. Haruki Murakami je njen omiljeni pisac.

Zbog slijepljene kose i lica boje pepela, Petar je neprepoznatljiv. Odjeća mu je prljava i skorena od blata. Ruke su mu visjele sa strane, a ramena nekontrolirano trzala. Bez naočala vidi samo obrise. Kreće se kao da jaši nevidljivog konja. Sve njegove misli usmjerene su na jedan cilj. Nepodnošljiva glad ga tjera da misli na hranu.

Darko izgleda kao da ga je ključao lešinar. Pun je rana, a oči su mu neprirodno iskolačene. Njegova usta, iz kojih se cijedila mješavina sline i krvi, otvaraju se kao da će reći: Julija, moraš platiti zakasninu. Uz vidan napor da nešto kaže, izustio je samo:

– Aarrgh!

Pušta ih sasvim blizu, na pet metara. S grčem u želucu, ne gledajući izravno u njih, povlači okidač.

BUM! BUM!

Brzim trzajem izbacuje crvene patrone.

Nesretnici to nisu zaslužili, ali nema izbora.

U parku je jedan zombi, potaknut pucnjevima, počeo ispuštati prodorne disonantne krikove.

Možda je to Romeo, pomisli. Polako krene u smjeru glazbenog paviljona.

Na njenu radost, Romeo je sjedio na NJIHOVOJ klupi. Srce joj se ispuni nadom.

Oprezno mu se približi i, bez naglih pokreta, sjedne pored njega. Drhtala je od uzbuđenja.

– Prepoznaješ me, zar ne?

Romeo ukočeno gleda ispred sebe.

Pun je porezotina, čireva i gnoja, na nekim mjestima mu se otvorila koža i vidi se mišićno tkivo. Natečeno lijevo oko bilo je zatvoreno, a lice mu je bilo uništeno i razderano.

Fizički je oslabio, ističu mu se pršljenovi kralježnice. Majica FEST JAZZA za dva broja mu je prevelika.

Više ne pobuđuje simpatije, ali posjeduje neku svoju tajnovitu privlačnu silu. Julija nije marila kako izgleda. U bljedozuto lice, ledeno hladno na dodir, utisne poljubac i reče:

– Volim te.

I ja tebe volim, nije čula.

Romeo nije reagirao.

– Hm, ne shvaćaš što ti govorim...

Pokušala je zamisliti što on vidi, što on osjeća.

Bilo bi pametnije, a možda čak i mudro da se vrati nazad.

Plan B, pomisli ona.

U uši mu stavi slušalice.

– Slave to Love... Pjesma iz filma Devet i pol tjedana. Sjećaš se revije kulturnih filmova u kinu Velebit?

Gleda u njega u nadi da će uhvatiti i najmanju reakciju koja bi svemu dala smisao.

Ostao je u istoj pozi nekoliko sekundi, a onda okrene glavu i pogleda izravno u njene oči. Vidjela je kako mu se kutovi usana šire u nešto nalik na osmijeh. Otvara usta, kao da pokušava izraziti nešto neizrecivo, ali protisne samo neartikulirani jecaj. U tim naizgled mrtvim zelenim očima formiraju se mutne suze.

Julija je, ne htijući, kriknula od radosti i nije mogla prestati. Ponovo se, nakon dvije godine, osjećala sretnom.

Stigla je do križanja u svom životu.

– Romeo, o Romeo! Lijepo mi je ovako sjediti s tobom. Srodne duše, a svaka sama u svojem svijetu. Samo je jedan način da budemo zajedno, moram ti dati dio sebe. Ništa ne može stati na kraj čistoj ljubavi. Hajde, učini to.

I učinio je.

Prvo je mislila da je ljubi u vrat. Bila je pod tolikim šokom da nije osjetila bol. Romeo je žvakao komad mesa svojim čeljustima.

Izraz volim te do smrti dobio je novo značenje.

Julija zatvara oči i prepušta se. Virus se polako širio krvnim sudovima i tkivima, cijelim njenim bićem.

Možda je ovo bio čin privremenog ludila, a ne ljubavi, prolazilo joj je kroz glavu.

Oči joj se zamagle, u ušima joj šumi. Osjetila je vrtoglavicu, a onda i žestok nagon za povraćanjem. Prolazila je, poput leptira, kroz radikalnu preobrazbu.

Obuzima je luđački smijeh.

Virus joj je u živčanom sustavu, pustoši joj sjećanja u mozgu.

Uskoro će Božić, bilo je posljednje što je rekla.

Diše sve teže, hropćući. Upravo je udahnula posljednji dah.

Gubi svijest.

Sve postaje crno.

Kad je ponovo otvorila oči, u nju je usađena nezasitna želja za ljudskim mesom. Nepodnošljivi grčevi od gladi prožimali su joj tijelo.

Stvrđnuta crna rana krasila joj je vrat.

IV. LOV

28 dana kasnije, fotograf Nikola W. je na klupi u parku ugledao dva zagrljena zombija i malog snjegovića. Obasjani su mjesecinom punog mjeseca pa je radio savršene fotografije. Kad su zombiji, držeći se za ruke, krenuli Frankopanskom ulicom, pratio ih je na sigurnoj udaljenosti. Ponijela ga je profesionalna radoznalost i nije uočio da su usporili korak.

Strast prema fotografiji koštala ga je života.

Romeo je, kao pravi džentlmen, Juliji prepustio najbolje dijelove tijela.

V. ŽIVOT POSLIJE APOKALIPSE

2026.

Pokrenuta je proizvodnja cjepiva.

2029.

Podravski list objavljuje fotografije Nikole W.

Kad je vidio naslovnicu novina, umirovljenik Rajko R. shvatio je da se snaga ljubavi mjeri onim što smo spremni izgubiti. Ušao je u Pivnicu Kraluš i svima platio rundu pića. Živjela ljubav, ponavljao je, sav u suzama.

2030.

Nikoli W. posmrtno je dodijeljena Pulitzerova nagrada za fotografiju. Dokazao je da zombiji nisu mehanička i ravnodušna bića. Senzacionalne fotografije su izazivale dvije krajnosti, nekima su bile odvratne, nekima romantične, no nitko nije ostao ravnodušan.

2031.

Izglasan je zakon koji zabranjuje držati zombije kao cirkuske atrakcije.

2032.

Šareni dućan objavljuje Rajkov roman Julija i Romeo.

2033.

U Domu mladih je izvedena predstava Julija i Romeo.

Premijeri prisustvuje Frederic Beigbender jer prikuplja materijal za novi roman. Zavidljen je koliko daleko je Julija bila spremna otići zbog ljubavi. Večer provodi u društvu Rajka R. koji se nije složio s njim, da je ljubav kemijski inducirani oblik ludila. Zbog uništavanja inventara Podravske kleti uhićeni su i odvedeni na triježenje.

2034.

Prilikom održavanja Street Art Festivala, na zidu Galerije Koprivnica preko noći je osvanuo Banksyev grafit: Dva zombija u šetnji.

2050.

Učenici iz povijesti uče o Juliji C. i Romeu M.

Njihova sudbina nije poznata. Tijela im nisu pronađena.